

รูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0*

The Innovation Model for the Development of School in Secondary
Educational Service Area Office 6 into Thailand 4.0

สุภาวดี ลาภเจริญ

Supawadee Lapcharoen

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand.

Corresponding Author. E-mail : Supawadeela.l@ds.ru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดระดับมัธยมศึกษาเขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 2) เพื่อนำรูปแบบนวัตกรรมมาพัฒนาสถานศึกษา สังกัดระดับมัธยมศึกษาเขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 3) เพื่อนำรูปแบบนวัตกรรมมาปรับใช้กับสถานศึกษา สังกัดระดับมัธยมศึกษาเขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 363 ตัวอย่างคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ระดับชั้นละ 30 คน จำนวนทั้งหมด 180 คน และ บุคลากร จำนวนทั้งหมด 183 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีตำแหน่งในสถานศึกษาเป็นนักเรียน โดยรวม พบว่า ด้านการจัดการการศึกษาในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 (SD=0.591) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ การจัดการองค์การ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (SD=0.596) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ด้านการจัดการการศึกษาในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 (SD=0.586) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ การสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 (SD=0.595) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (SD=0.584) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ ข้อมูลความรู้หรือเนื้อหาวิชาทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ที่ 4.56 (SD=0.574) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ด้านผู้เรียนในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 (SD=0.625) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ พัฒนาเทคโนโลยีในด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 (SD=0.547) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบนวัตกรรม; ไทยแลนด์ 4.0

* Received December 19, 2019; Revised January 21, 2020; Accepted February 3, 2020

Abstract

This Research article has this study were 1) to study The Innovation model for the development of school in Secondary Educational Service Area Office 6 into Thailand 4.0 2) to develop the model for the school in Secondary Educational Service Area Office 6 into Thailand 4.0 and 3) to adjust the model to use in Secondary Educational Service Area Office 6 into Thailand 4.0. There were 363 samples of secondary school level-6, level 30, each level, a total of 180 people and personnel a total of 183 people were used by questionnaires as a primary data collection tool, using the quota sampling method

The results were found that the most of the respondents were female. Under the age of 20 years, having position in the school as a student as a whole, the overall educational management was the highest criteria, with an average of 4.44 (SD=0.591) when considered in order to be average. It was found that the first order was organizational management, with an average of 4.50 (SD= 0.596), which was the highest level, in the aspect of educational management as a whole, the highest was 4.42. (SD=0.586) When considered in each order in order of mean, it was found that the first order was support, with an average of 4.46 (SD=0.595) which was in the highest criteria. Regarding the learning resources in general, it was ranked at the highest level, with an average of 4.47 (SD=0.584) considering each side in order of mean, it was found that the first order was the information or the content of both subjects with the same average of 4.56. (SD=0.574) was in the highest criteria, and the students as a whole were in the highest criteria. With an average of 4.36 (SD=0.625). When considering each side in order, the average was found that the first was technology development in terms of ability with an average of 4.46 (SD=0.547), which was in the highest criteria

Keywords: innovation model; Thailand 4.0

บทนำ

ประเทศไทยยุค 4.0 หรือ ไทยแลนด์ 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย สืบเนื่องมาจากปัจจุบัน นวัตกรรม (Innovation) เป็นที่ยอมรับแล้วว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับต้นๆ สำหรับอัตราเติบโตและการแข่งขันของเศรษฐกิจไทย เพราะจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทำให้เกิดทั้งโอกาสและความท้าทายของประเทศไทย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนในยุคที่มีการแข่งขันสูง จนเกิดนโยบาย Thailand 4.0 ที่ทางรัฐบาลได้ใช้โอกาสดังกล่าวในการปรับเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาประเทศจากประเทศที่แข่งขันด้วยความได้เปรียบเชิงความสมบูรณ์ทางทรัพยากรบุคคล ธรรมชาติ ชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อไปสู่ประเทศที่แข่งขันด้วยความได้เปรียบเชิงแข่งขันที่นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่า (Value added and

value creation) โดยนโยบาย Thailand 4.0 นั้นมุ่งไปที่ การสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหลักที่มีความสอดคล้องกับความสามารถของประเทศไทยและความต้องการของตลาดโลก (Suksawang, 2017)

การศึกษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ควรมีกันทุกคนและเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เหมือนคำพูดที่ว่า การเรียนรู้การศึกษานั้นก็เหมือนชีวิตเราและชีวิตก็เหมือนกับการศึกษาเช่นเดียวกัน เพราะทั้งชีวิตเราสามารถจะใช้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้และนำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ในชีวิตของเราเองการเรียนของคนเรานั้นเริ่มตั้งแต่เกิดมาแต่การศึกษาและเรียนรู้จริงๆ นั้นจะเริ่มก็ต่อเมื่อเราเริ่มมีพัฒนาการถึงวัยที่เรียนรู้หลังจากที่เกิดมานั้น และตลอดชีวิตเราจะต้องเรียนรู้ไปตลอดมันจึงทำให้รู้ว่าการศึกษาที่จริงแล้วมันมีความสำคัญต่อชีวิตของเราคนเราทุกคนนั้นต้องการ การศึกษาเพื่อที่จะได้เรียนรู้ในชีวิตประจำวันเพราะการศึกษาช่วยให้เรารู้ว่าเราควรพัฒนาตัวเองเพื่อที่จะใช้ชีวิตในแต่ละวันปรับการใช้ชีวิตให้เหมาะสมและเข้ากับคนอื่นได้ และไม่เป็นภาระของสังคมการศึกษานอกจากจะช่วยให้มีความรู้แล้วยังช่วยให้รู้จักเข้าสังคมและพัฒนาตัวเองเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในหลายๆ ด้านจะได้พัฒนาทั้งบุคคลและประเทศชาติต่อไปแต่การศึกษาในสมัยนี้ยังมีข้อที่ได้ อยู่เพราะการเรียนการสอนแต่ละบทเรียนนั้นจะเป็นการเรียนแบบที่กำหนดไว้ โดยระบบการศึกษาเราควรเปลี่ยนระบบให้เหมาะกับตัวเด็กและคนที่เรียนได้พัฒนาตัวเองให้ได้มากที่สุด เพราะอย่างน้อยคนเราก็ไม่ได้ถนัดในด้านที่เหมือนกันการเรียนจึงควรที่จะมีอะไรที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนนั้นใช้ศักยภาพทางด้านที่ถนัดเพื่อนำไปพัฒนาและต่อยอดจะได้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอีกด้วย (clarissaforoaklandschools, 2018)

จากปัจจัยข้างต้น ทูกรัฐบาลได้ให้ความสำคัญด้านการพัฒนาการศึกษาเรื่อยมา แม้ว่าการปฏิรูปการศึกษาในช่วงที่ ผ่านมา ได้ประสบผลสำเร็จด้านการปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น มีระบบการประเมิน คุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน แต่การพัฒนาในมิติของคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดคำนวณและทักษะการคิดวิเคราะห์ นำไปสู่ความจำเป็นต้องพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดโอกาสในการได้รับการศึกษาฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการเร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีบูรณาการในทุกระดับการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนั้นในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) จึงกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการหลัก คือ ประการที่ 1 พัฒนาคณาจารย์ไทยยุคใหม่ที่มิมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องมีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบ วินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียดการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ ห่างไกลยาเสพติด เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ความสามารถสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่ 2 พัฒนาคณาจารย์ยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มี ระบบ การบวนการผลิต และพัฒนาครู

และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการ เป็นวิชาชีพชั้นสูง ประการที่ 3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ โดยพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประการ ที่ 4 พัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการ บริหารจัดการที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

การบริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์และยุคของการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทางการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความสามารถและอำนาจในการตัดสินใจ และต้องมีภาวะผู้นำ มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเครื่องมือในการบริหารจัดการ นวัตกรรม เป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย การบริหารสถานศึกษาแนวใหม่จึงจำเป็นต้องนำ นวัตกรรม มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ

สำหรับนวัตกรรมทางการเรียนการสอน หมายถึง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมทำให้นักการศึกษาพยายามนำศักยภาพของเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ จำนวนมาก ทั้งในการเรียนด้วยตนเอง การเรียนเป็นกลุ่ม รวมไปถึงสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการคิดในสิ่งใหม่ ๆ รวมไปถึงสื่อในการเรียนการสอนที่ครูไม่เคยได้ใช้มาก่อน หรือดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้เกิดความทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถที่จะตอบสนองการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนแบบมีส่วนร่วม การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวโดยสรุป นวัตกรรมการเรียนการสอน หมายถึงความสามารถในการใช้นวัตกรรมสื่อการสอนเป็นตัวกลางหรือช่องทางถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ รวมไปถึงประสบการณ์จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยสื่อการเรียนก็นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนผู้สอนได้แสดงบทบาท และเกิดความเข้าใจ ในวิชาที่เรียนที่สอนกันได้มากขึ้น (Sinthaphanon, 2010)

จากนโยบาย Thailand 4.0 ที่ทางรัฐบาลได้ใช้ในการปรับเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาประเทศ แนวโน้มการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นไปที่การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และความสำคัญของการศึกษา ทำให้เกิด นวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารจัดการ การนำไปใช้ จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยและบริบทต่างๆอีกหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ทีมงาน ต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหารที่นำมาใช้ สามารถปฏิบัติได้ ถ่ายทอดเป็น และองค์กรหรือสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ใน การรองรับนวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป ด้วยเหตุนี้ทางผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษา สู่ยุค ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการนำนวัตกรรมไป ช่วงพัฒนาสถานศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดระดับมัธยมศึกษาเขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0
2. เพื่อนำรูปแบบนวัตกรรมมาพัฒนาสถานศึกษา สังกัดระดับมัธยมศึกษาเขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0
3. เพื่อนำรูปแบบนวัตกรรมมาปรับใช้กับสถานศึกษา สังกัดระดับมัธยมศึกษาเขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งในสถานศึกษา ที่แตกต่างกันมีผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาแตกต่างกัน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 การศึกษารูปแบบนวัตกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 โดยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษารูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

2. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีนักเรียน และบุคลากร จำนวน 3,846 คน ปีการศึกษา 2562

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาทำการศึกษาเป็นเวลา 2 เดือน เริ่มตั้งแต่ เดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน 2562

การทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบนวัตกรรมการศึกษา

“นวัตกรรม” หมายถึงความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัย และใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น

“นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation)” หมายถึง นวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology) ตามรูปศัพท์ เทคโนโลยี (วิธีการ) + โลยี (วิทยา) หมายถึง ศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการทางการศึกษา ครอบคลุมระบบการนำวิธีการ มาปรับปรุงประสิทธิภาพของการศึกษาให้สูงขึ้นเทคโนโลยีทางการศึกษาครอบคลุม องค์ประกอบ 3 ประการ คือ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

แนวคิดรวบยอดของเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งอาจจะพิจารณาเป็น 2 ด้าน คือ

1. ความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์กายภาพ ตามแนวคิดรวบยอดนี้ เทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การประยุกต์วิทยาศาสตร์กายภาพ ในรูปของสิ่งประดิษฐ์ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ โทรทัศน์ ฯลฯ มาใช้สำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ การใช้เครื่องมือเหล่านี้ มักคำนึงถึงเฉพาะการควบคุมให้ เครื่องทำงาน มักไม่คำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยเฉพาะเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเลือกสื่อ ให้ตรงกับเนื้อหาวิชา

2. ความคิดรวบยอดทางพฤติกรรมศาสตร์ เป็นการนำวิธีการทางจิตวิทยา มนุษยวิทยา กระบวนการ กลุ่ม ภาษา การสื่อความหมาย การบริหาร เครื่องยนต์กลไก การรับรู้มาใช้ควบคู่กับผลิตกรรมทางวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรม เพื่อให้ผู้เรียน เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมิใช่เพียงการใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์เท่านั้น แต่รวมถึงวิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้าไปด้วย มิใช่วัสดุ หรืออุปกรณ์ แต่เพียงอย่างเดียว

แนวคิดพื้นฐานของนวัตกรรมทางการศึกษา สรุปได้ 4 ประการ คือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) แผนการศึกษาของชาติ ให้มุ่งจัดการศึกษาตาม ความถนัดความสนใจ และความสามารถ ของแต่ละคนเป็นเกณฑ์

- การเรียนแบบไม่แบ่งชั้น (Non-Graded School)
- แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text Book)
- เครื่องสอน (Teaching Machine)
- การสอนเป็นคณะ (Team Teaching)
- การจัดโรงเรียนในโรงเรียน (School within School)
- เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction)

2. ความพร้อม (Readiness) นวัตกรรมที่ตอบสนองแนวความคิดพื้นฐานนี้ได้แก่

- ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
- การจัดโรงเรียนในโรงเรียน (School within School)
- การปรับปรุงการสอนสามขั้น (Instructional Development in 3 Phases)

3. การใช้เวลาเพื่อการศึกษา นวัตกรรมที่สนองแนวความคิดพื้นฐานด้านนี้ เช่น

- การจัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น (Flexible Scheduling)

- มหาวิทยาลัยเปิด (Open University)
- แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text Book)
- การเรียนทางไปรษณีย์

4. ประสิทธิภาพในการเรียน นวัตกรรมในด้านนี้ที่เกิดขึ้น เช่น

- มหาวิทยาลัยเปิด
- การเรียนทางวิทยุ การเรียนทางโทรทัศน์
- การเรียนทางไปรษณีย์ แบบเรียนสำเร็จรูป
- ชุดการเรียน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดระดับมัธยมศึกษา

Hoyle (2009) อางกล่าวได้ว่า การพัฒนาคุณภาพหรือการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการทั่วทั้งองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรม (activities) และกระบวนการ (processes) เพื่อให้เกิดสิทธิประโยชน์แก่ทั้งองค์การ ผู้ปกครอง และชุมชน หรืออาจกล่าวง่าย ๆ ว่า การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และในการ พัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของ ISO 9000 สามารถดำเนินการได้ 2 วิธีพื้นฐาน ได้แก่ วิธีการควบคุมที่ดีกว่า (better control) และวิธีการสร้างมาตรฐานหรือนวัตกรรม (raise standards/ innovation) ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ 1. การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพโดยวิธีการควบคุมที่ดีกว่า เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนมาตรฐาน การศึกษาชุดเดิม ไม่ใช่กระบวนการที่สงวนรักษาหรือสร้างมาตรฐานใหม่ มาตรฐานที่ได้จากวิธีนี้เป็นมาตรฐาน ที่ได้รับการปรับปรุงผ่านกระบวนการของการเลือก การวิเคราะห์ และการปรับแก้ไขของผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ 2. การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพโดยวิธีการสร้างมาตรฐานหรือนวัตกรรม เป็นกระบวนการที่ไม่เกี่ยวกับการสงวนรักษาหรือปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่เดิม แต่จะสร้างมาตรฐานขึ้นมาใหม่ผ่านกระบวนการที่เริ่มต้นจากการศึกษาความเป็นไปได้และพัฒนาผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R & D) มาตรฐานที่สร้างขึ้นใหม่จะผ่านการทดลองนำมาใช้งานแบบทำซ้ำ มาตรฐานดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นผลมาจาก สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี การตลาดและการจัดการ

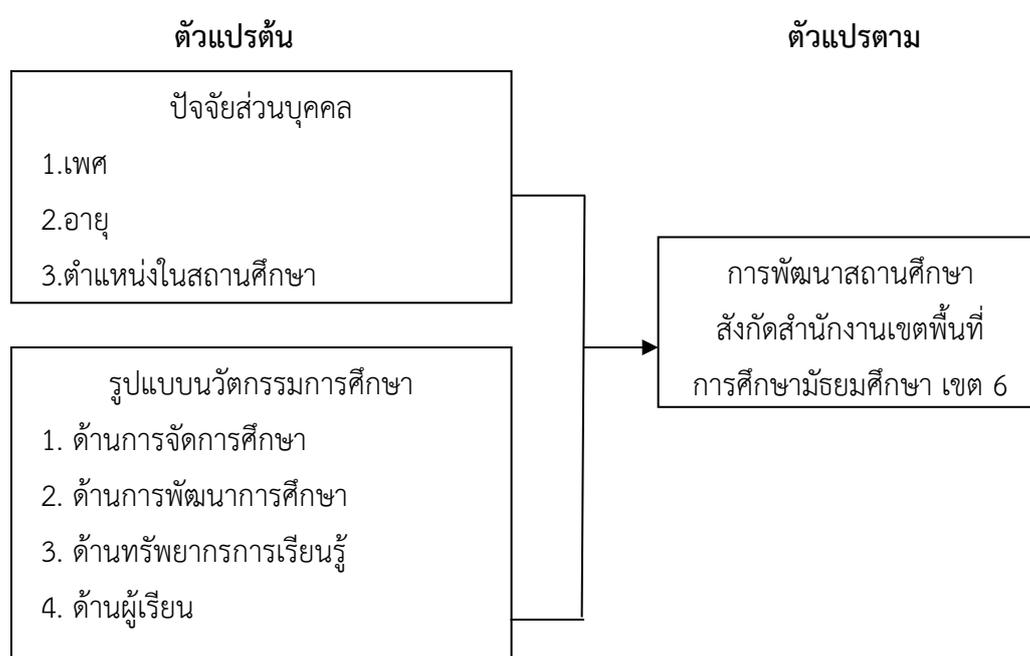
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษา สู่ยุค Thailand 4.0

การขับเคลื่อนบริบทของภาครัฐเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ภาคการศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญในการเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้สร้างให้ผู้เรียนเป็นคนที่รักที่จะเรียนรู้มีคุณธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งก็คือเป็นการสร้างผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะ ในการคิดวิเคราะห์เป็น หลักในขณะเดียวกัน ไทยแลนด์ 4.0 คือ การพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้น และก้าวพ้นจาก กับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยจะต้องผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ และต้องสามารถติดต่อค้าขายกับนานาประเทศได้ด้วย การศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทย อย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน เช่น การพัฒนาทักษะเพื่อการติดต่อสื่อสารการแลกเปลี่ยนความรู้การประสานความร่วมมือและการค้าขายในขณะเดียวกันเด็กไทยในอนาคตก็ต้องคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของไทยที่ดีงาม ควบคู่

กับการเรียนรู้ศาสตร์ใหม่ๆ ที่มีความทันสมัยด้วยเช่นกัน (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) การศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 จะต้องสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างผู้เรียนที่มีสมรรถนะเป็นที่ต้องการสนับสนุน การคิดนวัตกรรมและการพึ่งตนเองได้บ้างง ทางเทคโนโลยี (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2559)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิด เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดของการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

แหล่งข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์และ ศึกษาประชากรนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา และบุคลากรภายในโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ค้นคว้าจากผลงานวิจัยจากห้องสมุด รวมทั้งเอกสารและบทความงานวิจัยอื่นๆ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่งของท่านในสถานศึกษา เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Closed-end question) ที่มีคำตอบให้เลือก (check list) เพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งข้อความที่สร้างขึ้นมามีทั้งทางบวกและทางลบผล

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสามารถหาได้จาก การหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เป็นการหาความเชื่อมั่นโดยการทดสอบว่าแบบสอบถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับข้ออื่นๆในฉบับเดียวกันหรือไม่ ค่าความเชื่อมั่นจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00-1.00 ยิ่งมีค่าใกล้ 1.00 จะยิ่งมีความเชื่อมั่นสูง เกณฑ์การแปลผลความเชื่อมั่น

ประชากรและขนาดตัวอย่าง

ประชากรภายในโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเป็นนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา และบุคลากร ปีการศึกษา 2562 และทราบขนาดประชากรที่ชัดเจน จึงกำหนดขนาด ตัวอย่างดังนี้ โดยการกำหนดความเชื่อมั่น 95 % ค่าความคาดเคลื่อน 10 % โดยใช้สูตรของ Yamane' (1960,1088-1089 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2550 : 108 – 112) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 362.31 หรือประมาณ 363 ตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และ บุคลากร ภายในโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) โดยให้ตอบแบบสอบถามที่ทางผู้วิจัยได้มีการแจกแบบสอบถามให้กับประชากรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และ บุคลากร ภายในโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 แบ่งสัดส่วนเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ระดับชั้นละ 30 คน จำนวนทั้งหมด 180 คน และ บุคลากร จำนวนทั้งหมด 183 คน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS Windows ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่งของท่านในสถานศึกษาโดยหาค่าความถี่และค่าสถิติร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการศึกษา

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ สถิติเชิงพรรณนา ใช้เพื่ออธิบาย บรรยาย หรือสรุป ลักษณะของกลุ่มข้อมูลที่เป็นตัวเลข ที่เก็บรวบรวมมาซึ่งไม่สามารถอ้างอิงลักษณะประชากรได้ (ยกเว้นมีการเก็บข้อมูลของประชากรทั้งหมด) เช่น ความถี่ ค่ากลาง ค่าการกระจาย เพื่อศึกษารูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่าทางสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อใช้หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรูปแบบนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ด้านการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 54.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจต่อรูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1. ด้านการจัดการการศึกษาในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 (SD = 0.591) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ การจัดการองค์การ (การวางโครงสร้าง และกำหนดฝ่ายต่าง ๆ ภายในศูนย์ให้ชัดเจน เช่น ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายบริการ ฝ่ายประเมินผล) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (SD = 0.596) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

2. ด้านการจัดการการศึกษาในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 (SD = 0.586) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ การสนับสนุน (การให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ ในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและการฝึกอบรมต่าง ๆ) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 (SD = 0.595) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

3. ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (SD = 0.584) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ ข้อมูลความรู้หรือเนื้อหาวิชา (โปรแกรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือโครงสร้างของ หลักสูตร รวมทั้งขั้นตอน ลำดับของเนื้อหาวิชา ควรจัดทำให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน) และบุคลากร (ครู นักศึกษา นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ที่มี ส่วนช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ) ทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ที่ 4.56 (SD = 0.574) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

4. ด้านผู้เรียนในภาพรวม จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 (SD = 0.625) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ลำดับแรก คือ พัฒนาเทคโนโลยีในด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 (SD = 0.547) จัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งในสถานศึกษา แตกต่างกันมี ผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบด้วยเพศ อายุ ตำแหน่งในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพศ ผลการศึกษาพบว่า เพศไม่มีผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อายุ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 20ปี ซึ่งเป็นนักเรียน เป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการพัฒนาสถานศึกษา จึงมีความต้องการรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาที่ดี จึงมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ อายุมีผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตำแหน่งในสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน เป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการพัฒนาสถานศึกษา จึงมีความต้องการรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาที่ดี จึงมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ ตำแหน่งในสถานศึกษามีผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 การศึกษารูปแบบนวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

ด้านการจัดการการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นวัตกรรมด้านการจัดการการศึกษา ประกอบด้วย การจัดการองค์การ การจัดการบุคลากร ได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด แสดงว่า มีความความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

ด้านการพัฒนาการศึกษาผลการศึกษาพบว่า นวัตกรรมด้านการพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วย การวิจัย การออกแบบ การผลิต การใช้ การสนับสนุน การประเมินผล และการเผยแพร่ ได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด แสดงว่า มีความความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า นวัตกรรมด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ประกอบด้วย ข้อมูลความรู้หรือเนื้อหาวิชา บุคลากร วัสดุ เครื่องมือ เทคนิค และอาคาร สถานที่ ที่ได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด แสดงว่า มีความความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

ด้านผู้เรียนผลการศึกษาพบว่า นวัตกรรมด้านผู้เรียน ประกอบด้วย นวัตกรรมการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านข้อมูลส่วนตัว การพัฒนาเทคโนโลยีในด้านความสามารถ และการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านคุณสมบัติอื่น ๆ ได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด แสดงว่า มีความความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (ร้อยละ) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการจัดการการศึกษา

ด้านการจัดการการศึกษา	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.1 การจัดการองค์การ (การวางแผนโครงสร้างและกำหนดฝ่ายต่าง ๆ ภายในศูนย์ให้ชัดเจน เช่น ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายบริการ ฝ่ายประเมินผล)	201 (55.4%)	143 (39.4%)	19 (5.2%)			4.50	.596	มากที่สุด
1.2 การจัดการบุคลากร (การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน จัดให้มีการร่วมมือและให้ คำปรึกษาหรือ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างมวลสมาชิกในหน่วยงานหรือองค์การ)	160 (44.1%)	184 (50.7%)	19 (5.2%)			4.38	.585	มากที่สุด
ด้านการจัดการการศึกษาสรุปโดยรวม						4.44	.591	

ผลจากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบนวัตกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการจัดการการศึกษา โดยสรุปภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.591 เมื่อพิจารณาแยกตามคำถามในแต่ละข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุดกับรูปแบบนวัตกรรมการจัดการองค์การ และการจัดการบุคลากร ซึ่งค่าเฉลี่ยคือ 4.50 และ 4.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน (ร้อยละ) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการพัฒนาการศึกษา

ด้านการพัฒนาการศึกษา	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
2.1 การวิจัย (การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความจริง ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำความรู้ที่ ได้มาแก้ปัญหาในการพัฒนาการศึกษา)	169 (46.6%)	181 (49.9%)	13 (3.6%)			4.42	.563	มากที่สุด

2.2 การออกแบบ (การวางโครงสร้างเพื่อพัฒนาการศึกษา อาจเป็นการออกแบบระบบการเรียนรู้หรือออกแบบเพื่อพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ โดยอาศัยผลการวิจัยเป็นพื้นฐานในการออกแบบ)	169 (46.6%)	172 (47.4%)	21 (5.8%)	1 (0.3%)		4.40	.611	มากที่สุด
2.3 การผลิต (การลงมือวางระบบ หรือประดิษฐ์สร้างทรัพยากรการเรียนรู้ ตามที่ได้ออกแบบไว้)	162 (44.6%)	180 (49.6%)	21 (5.8%)			4.38	.595	มากที่สุด
2.4 การใช้ (การลงมือปฏิบัติตามระบบที่วางไว้ และดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรการเรียนรู้ที่ผลิตไว้ โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย แผนการหรือยุทธศาสตร์เพื่อให้ทรัพยากรการเรียนรู้	176 (48.5%)	173 (47.7%)	14 (3.9%)			4.44	.570	มากที่สุด
2.5 การสนับสนุน (การให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและการฝึกอบรมต่าง ๆ)	188 (51.8%)	156 (43.0%)	19 (5.2%)			4.46	.595	มากที่สุด
2.6 การประเมินผล (การดำเนินการเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าของการพัฒนาการศึกษา ที่ดำเนินการอยู่ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข และตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ในการพัฒนา)	154 (42.4%)	187 (51.5%)	21 (5.8%)	1 (0.3%)		4.36	.603	มากที่สุด
2.7 การเผยแพร่ (การถ่ายทอดความรู้ หรือทรัพยากรการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาแล้วให้แพร่กระจายไปยังส่วนต่าง ๆ ขององค์กร หรือต่างองค์กร)	191 (52.6%)	159 (43.8%)	13 (3.6%)			4.49	.567	มากที่สุด
ด้านการพัฒนาการศึกษาสรุปโดยรวม						4.42	.586	

ผลจากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบนวัตกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการพัฒนาการศึกษา โดยสรุปภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.42 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.586 เมื่อพิจารณาแยกตามคำถามในแต่ละข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุดกับรูปแบบนวัตกรรมการวิจัย การออกแบบ การผลิต การใช้ การสนับสนุน การประเมินผล และการเผยแพร่ ซึ่งค่าเฉลี่ยคือ 4.42, 4.40, 4.38, 4.44, 4.46, 4.36 และ 4.49 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน (ร้อยละ) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านทรัพยากรการเรียนรู้

ด้านทรัพยากรการเรียนรู้	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3.1 ข้อมูลความรู้หรือเนื้อหาวิชา (โปรแกรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือโครงสร้างของ หลักสูตร รวมทั้งขั้นตอน ลำดับของเนื้อหาวิชา ควรจัดทำให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน)	201 (55.4%)	154 (42.4%)	8 (2.2%)			4.56	.574	มากที่สุด
3.2 บุคลากร (ครู นักศึกษา นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ)	219 (60.3%)	129 (35.5%)	15 (4.1%)			4.56	.574	มากที่สุด

3.3 วัสดุ (สื่อที่จะเกื้อหนุนให้การเรียนการสอน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แผนภูมิ แผนที่ รูปภาพ ม้วนเทป แผ่นซีดี ซีวีดี ดีวีดี ภาพยนตร์ หรือสิ่งพิมพ์)	167 (46.0%)	174 (47.9%)	21 (5.8%)	1 (0.3%)		4.39	.610	มากที่สุด
3.4 เครื่องมือ (สื่อทั้งหลายที่จะเกื้อหนุนหรืออำนวยความสะดวกในการใช้ การผลิต และ ถ่ายทอด ตลอดจนการจัดแสดง เช่น คอมพิวเตอร์)	174 (47.9%)	172 (47.4%)	17 (4.7%)			4.43	.583	
3.5 เทคนิค (วิธีการเฉพาะที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน อาจสอดแทรกไว้ในรูปของวัสดุโดยตรง หรือ อาจจะใช้ร่วมกับการใช้วัสดุในการเรียนการสอนก็ได้ เช่น การใช้บทเรียนสำเร็จรูป การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การใช้เกมประกอบการสอน การสัมมนา การระดมความคิด การแสดงบทบาทสมมติ)	182 (50.1%)	167 (46.0%)	13 (3.6%)	1 (0.3%)		4.46	.580	มากที่สุด
3.6 อาคาร สถานที่ (อาคารสถานที่ที่ใช้ในการเรียนแบบปกติ ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องฝึกงาน และอื่น ๆ หรือเป็นอาคารที่จัดในรูปลักษณะของ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา ศูนย์นวัตกรรมการศึกษา)	162 (44.6%)	185 (51.0%)	15 (4.1%)	1 (0.3%)		4.39	.583	มากที่สุด
ด้านทรัพยากรการเรียนรู้สรุปโดยรวม						4.47	.584	

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบนวัตกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามด้านทรัพยากรการเรียนรู้ โดยสรุปภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.47 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.584 เมื่อพิจารณาแยกตามคำถามในแต่ละข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุดกับรูปแบบนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลความรู้หรือเนื้อหาวิชา บุคลากร วัสดุ เครื่องมือ เทคนิค และอาคาร สถานที่ ซึ่งค่าเฉลี่ยคือ 4.56, 4.56, 4.39, 4.43, 4.46, และ 4.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน (ร้อยละ) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งในสถานศึกษา แตกต่างกันมีผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาแตกต่างกัน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ ตำแหน่งในสถานศึกษา ส่งผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นสิ่งที่ทำให้ความต้องการมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Yubol BenJarongkit, (1999) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมกรเลือกต่างๆ ของมนุษย์เกิดขึ้นตามแรงบังคับจากภายนอกมากระตุ้น เป็นความเชื่อที่ว่าคนที่มีคุณสมบัติทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย

โดยจากผลการศึกษาพบว่า อายุ ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา เนื่องจาก อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม โดยผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งคือนักเรียน คนกลุ่มนี้มักจะมีค่านิยมตามเพื่อน ซึ่งเพื่อนจะมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการตัดสินใจ โดยมักจะชอบความแปลกใหม่ เริ่มมองหาแบบนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สนองความต้องการทางการศึกษาหลายๆ ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ Nikom Jarumani, (2001) ที่ได้ระบุว่า อายุของบุคคลที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน จะมีความคาดหวัง ตลอดจนความสามารถในการเลือกแตกต่างกันด้วย

ตำแหน่งในสถานศึกษา ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา เนื่องจากเนื่องจากปัจจัยตำแหน่งในสถานศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้แบ่งรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อที่จะให้รูปแบบนวัตกรรมการศึกษาเหมาะสมกับทุกตำแหน่งในสถานศึกษา โดยผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน เป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการพัฒนาสถานศึกษา จึงมีความต้องการรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาที่ดี

นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า เพศ ไม่มีผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา เนื่องจากรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษามีหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเพศใด ต่างก็ให้ความสนใจกับรูปแบบนวัตกรรมการศึกษา เพราะการการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบนวัตกรรมต่างๆ ย่อมเป็นผลดีต่อทุกเพศ ไม่จำกัดแค่เพศใดเพศหนึ่งเท่านั้น สอดคล้องกับ Petcha) และพุลสวัสดิ์ คามุงคุณ (2556) ที่พบว่า เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 การศึกษารูปแบบนวัตกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0

รูปแบบนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วยด้านการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน ส่งผลต่อรูปแบบนวัตกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบนวัตกรรมการศึกษา เป็นการผสมผสานองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งหลาย ที่จะเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Seels & Richey ที่พบว่าเทคโนโลยีการศึกษาเป็นทฤษฎีและการปฏิบัติของการออกแบบ การพัฒนา การใช้ การจัดการ และการประเมินของทรัพยากรสำหรับการเรียนรู้ สามารถนำเทคโนโลยีการศึกษา มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล การเรียนรู้ของผู้เรียนได้

โดยจากผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดการการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 เนื่องจาก การจัดการศึกษา เป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของเทคโนโลยีการศึกษา อาจเรียกได้ว่าเป็นการบริหารงานด้านการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาเน้นในเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ของวิถีระบบ เพื่อจัดดำเนินการหรือบริหารให้การจัดการศึกษาและการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ด้านการพัฒนาการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 เนื่องจาก เทคโนโลยีการศึกษา เป็นศาสตร์ที่ให้ความสำคัญ กับวิธีระบบ โดยมีการจัดรูปแบบขององค์การ และวางตัวบุคคลในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในด้านการพัฒนาการศึกษานี้ มีการดำเนินการไปตามขั้นตอนและ สอดคล้องกับทรัพยากรการเรียนรู้

ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 เนื่องจากเป็นองค์ประกอบหนึ่งของเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่ง เป็นสิ่งที่คอยกระตุ้นให้ ผู้เรียนอยากเรียนและเรียนได้ด้วยดี

ด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 เนื่องจาก ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเทคโนโลยี ถ้าเรา สามารถทำความเข้าใจลักษณะเฉพาะของผู้เรียน จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ นำมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้การจัดการศึกษา ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

รูปแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สู่ยุค Thailand 4.0 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านทรัพยากร การเรียนรู้ ด้าน ผู้เรียน แต่ในทุกด้านยังมีจุดอ่อนที่สถานศึกษาควรตระหนักและพัฒนาตามลำดับดังนี้

1. ด้านการจัดการศึกษา ควรมีการเชื่อมหน่วยงานต่าง ๆ บุคลากรและกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบ ที่เหมาะสมที่จะส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้การดำเนินการขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุยัง วัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2. ด้านการพัฒนาการศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ปัญหา และหาข้อแก้ไขปัญหา จะช่วยในการพัฒนา และเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสอน

3. ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ครูต้องเรียนรู้และต้องปรับตัว ไปกับเด็กเมื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรม เปลี่ยนเร็ว ครูไม่สามารถเป็นผู้ครอบครองความรู้ได้เหมือนแต่ก่อน เพราะจากนี้ไปการรอตาราเรียน รอคำความรู้ ที่ครูถ่ายทอดไม่เพียงพอแล้ว เพราะปัจจุบันเด็กเข้าถึงข้อมูลได้เร็วกว่าการมาเจอครู

4. ด้านผู้เรียน ควรเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง คือนำตัวเองในการเรียนรู้ รู้ว่าสนใจเรื่องอะไร รู้วิธีการหา ข้อมูล วิธีการได้มาซึ่งข้อมูล และกลั่นกรองเป็นความรู้ มีทักษะเรื่องการคิด การวางแผน และจัดการชีวิตตัวเอง ได้

5. ควรศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 กับเขตอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

References

- BenJarongkit, Y., (1999). *Analysis of recipients*. Bangkok: Faculty of Communication Arts Chulalongkorn University.
- Charnfan, P., (2013). Teachers' Opinion on Academic Administration of School Network Administrators in Bangkok. Phrom Phiram District 6 , Phitsanulok Province. Thesis Master of Art (Educational Administration). Graduate school: Thongsuk College. Bangkok.
- Jarumani, N., (2001). *Tourism and Tourism Industry Management*. Bangkok: Printing Houses Printing House.
- Jutathep, W., (2012). *Concepts, theories, innovations and educational Information technology*. [Online]. Retrieved September 5, 2019 from <http://mokza025.blogspot.com/>.
- Kongthiang, S., Sutthi, P. Z. (1999). Educational administration theory. [Online]. Retrieved December 16, 2017 from: <https://thirasakchodcham.wordpress.com/2015/11/04/>.
- Khamungkhun, P. (2013). *Academic Administration Competency of School Administrators in Chon Buri Province under the Office of Secondary Education Service Area 18*. Thesis Master of Education. Faculty of Management Studies. Graduate school: Phitsanulok University, Phitsanulok.
- Loeraphornkarn, B., (2012). Quality Improvement of Small Schools with Internal Quality Assurance System. *Journal of Social Sciences and Human Sciences in Buddhist Styles*.
- Malithong, G., (2000). *Principle and theory*. [Online]. Retrieved September 5, 2019 from <https://sites.google.com/site/jiraporninnovation/theory>.
- Plook Teacher. (2019). *How does teaching and learning in the 4.0 era look like?* [Online]. Retrieved September 5, 2019 from <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/71421>
- Pothong, D., (2015). *Academic Administration of Small Elementary Schools under the Office of Trang Educational Service Area, Area 2*. [Online]. Retrieved December 20, 2019 from [http://ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/\(1\)\(11118103526\).pdf](http://ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/(1)(11118103526).pdf).

Seels & Ricchey. (2017). Thai education in the era of Thailand 4.0.[Online]. Retrieved September 7, 2019 from [https://sites.google.com/site/sumet7sbt/thailand-4-0 / karsuksathiyniyukhthailand 40](https://sites.google.com/site/sumet7sbt/thailand-4-0/karsuksathiyniyukhthailand40).

Sinthaphanon, S., (2010). *Innovative teaching and learning to improve the quality of youth*. Bangkok: Department of Equity Limited. 9119 Printing Techniques.

Suksawang, S., (2017). Challenges for modern leaders. [Online]. Retrieved December 16, 2017, from <https://www.sasimasuk.com/16768188/vuca-world>.